

2011-12-20

Årsrapportering av dammsäkerhet – rutiner för 2012

Den rutin för rapportering av dammsäkerhet som Svenska Kraftnät introducerade år 2003 har nu tillämpats i nio år. Huvudsyftet med årsrapporteringen är att länsstyrelsen som operativ tillsynsmyndighet på ett rationellt sätt ska få dammägarnas svar på de viktigaste frågorna om dammsäkerheten i länet. Med bl.a. denna rapportering som grund kan länsstyrelsen få en uppfattning om konsekvenser av dammbrott, hur dammägarna sköter egenkontrollen, allvarliga svagheter på anläggningen och i vilken omfattning det finns skäl till andra tillsynsinsatser eller ingripanden.

Inför 2012 har en översyn av blanketten för årsrapportering gjorts, och blanketten har utökats med några kompletterande uppgifter. Vidare tydliggörs vilka allvarliga svagheter som ska rapporteras och vad redovisningen ska innefatta (blankettens fråga 1, 2 och 3). Under 2011 har även arbete med utveckling av rutiner för utökad dammsäkerhetsrapportering för dammar med särskilt stora konsekvenser vid dammbrott och process för myndighetsuppföljning påbörjats i dialog med berörda länsstyrelser och dammägare. Under 2012 kommer rutinerna testas för ca 15 utvalda dammar i sju län¹. För dessa dammar ska ordinarie årsrapport kompletteras med en utökad dammsäkerhetsrapport. Svenska Kraftnät för en särskild dialog med berörda länsstyrelser.

Vi vill vidare uppmärksamma att datum för inrapportering från dammägare till länsstyrelsen föreslås tidigareläggas till senast **31 mars 2012**. Vi ber er även att vidarebefordra den samlade rapporteringen för ert län till Svenska Kraftnät via e-post **senast 30 april 2012**. Avsikten är att Svenska Kraftnät vid behov ska kunna fungera

¹ Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland, Jämtland, Dalarna, Värmland och Västra Götaland

som stöd till länsstyrelserna vid eventuella vidare tillsynsinsatser eller ingripanden. Svenska Kraftnät gör även en årlig uppföljning av rapporteringen.

Material för rapporteringen

Det material som behövs för rapporteringen finns tillgängligt på Svenska Kraftnäts webbplats www.svk.se/dammsakerhet under fliken årsrapportering. Materialet kan även fås genom att kontakta Anna Engström Meyer eller Maria Bartsch på Svenska Kraftnät.

Materialet består av:

1. en vägledning till dammägarna för hur de ska rapportera
2. en excelfil med rapporteringsblanketten
3. en wordfil med mall och instruktioner för utökad dammsäkerhetsrapportering (tillämpas endast för utvalda dammar med särskilt stora konsekvenser i händelse av dammbrott)

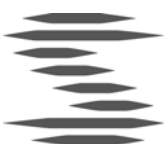
Länsstyrelsen begär in rapport från dammägaren – vilka dammar bör omfattas?

Det rekommenderas att länsstyrelsen i januari varje år skickar ut brev till de dammägare som äger dammar i konsekvensklass 1A, 1B, 2 eller motsvarande, och begär in årsrapport för dessa dammanläggningar. Första året årsrapportering görs bör en årsrapport begäras in även för de dammanläggningar som preliminärt bedöms ha liten betydelse ur säkerhetssynpunkt (d.v.s. dammar med små eller försumbara konsekvenser av dammbrott). Lämpligen bifogas även Svenska Kraftnäts handbok "Dammsäkerhet – egenkontroll och tillsyn" (2007) vid första utskick.

För de dammägare som i rapporteringen angett att de endast har dammar i konsekvensklass 3 eller motsvarande gör länsstyrelsen en bedömning om klassningen är trovärdig. Om så är fallet begär man tills vidare inte in fler årsrapporter från ägaren. (Damm i klass 3 får dock inte helt glömmas bort, t.ex. kan ändrad bebyggelse nedströms leda till att konsekvenserna i händelse av dammbrott ökar.)

I följebrev till dammägarna kan förslagsvis formuleringar enligt följande ingå:

"Länsstyrelsen har i sin roll som tillsynsmyndighet enligt miljöbalken uppgiften att kontrollera att dammägarna i länet har utarbetat och följer en plan för egenkontroll av dammsäkerheten. För att skapa en grundläggande överblick över dammsäkerheten i länet har en standardiserad blankett för årlig redovisning från dammägarna till länsstyrelsen tagits fram. Blanketten ser likadan ut för samtliga län.

*Med stöd av 26 kap. 21 § MB har länsstyrelsen möjlighet att förelägga dammägaren att lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen. Länsstyrelsen ser dock hellre att Ni frivilligt lämnar in en årsrapport och ber Er därför att fylla i rapporteringsblanketten för år 2011 och skicka in den till länsstyrelsen senast den **31 mars 2012**. Blanketten och tillhörande vägledning finns att hämta i digitalt format på www.svk.se/dammsakerhet under rubriken Årsrapportering.”*

Hur hanteras dammägare som inte känner till RIDAS?

De uppgifter som efterfrågas i årsrapporten är inte i sig avsedda som en kravspecifikation utan snarare som en inventering av ägarens dammsäkerhetsarbete. De efterfrågade uppgifterna är anpassade efter de egenkontrollaktiviteter som beskrivs i RIDAS och Gruv RIDAS, Kraftföretagens respektive Gruvindustrins riktlinjer för dammsäkerhet, som är de enda etablerade systemen för egenkontroll av dammsäkerheten som finns i Sverige idag. Det finns inte något krav för dammägare att följa RIDAS/GruvRIDAS. Den omfattning som riktlinjerna anger kan vara vägledande, men det är dammägaren som i varje enskilt fall ansvarar för att bedriva den egenkontroll som behövs för att säkerställa dammsäkerheten och i övrigt följa miljöbalkens bestämmelser.

Många mindre dammägare känner inte till RIDAS och de begrepp som finns i riktlinjerna, och därmed inte de begrepp som används i årsrapporteringsblanketten. De efterfrågade uppgifterna kan då väcka dammägarens medvetenhet om att han är skyldig att ha rutiner för egenkontroll av dammsäkerheten. Det kan även för dessa dammägare vara lättare att tillämpa RIDAS helt eller delvis, t.ex. när det gäller konsekvensklassificering, än att utveckla egna rutiner för egenkontroll av dammsäkerheten. Förslagsvis kan länsstyrelserna i dessa fall hänvisa dammägarna till Svenska Kraftnäts handbok ”Dammsäkerhet – egenkontroll och tillsyn”.

Vänliga hälsningar

Anna Engström Meyer

Frågor besvaras av Anna Engström Meyer, tel. 08-475 83 42, eller Maria Bartsch, tel. 08-475 80 25.

Bilagor:

- > Anvisning till dammägarna – Hur görs årsrapporteringen?
- > Årsrapporteringsblankett, excelfil
- > Mall för utökad dammsäkerhetsrapport, wordfil

